

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย ฉบับย่อ และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาและสำรวจสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัด เชียงราย ว่าสอดคล้องหรือไม่สอดคล้องกับสมรรถภาพที่คาดหวังตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาและสำรวจ มาเสนอโครงการฝึกอบรมเสริมสมรรถภาพครูโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 4 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด, เทศบาล และสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในจังหวัดเชียงราย จำนวน 366 คน เป็นชาย 175 คน หญิง 191 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจคุณลักษณะครูประถมศึกษา ที่คณะวิจัยคณะ ที่ 1 ของโครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูไควิเคราะห์ไว้แล้ว ซึ่งมีลักษณะการออกแบบมาตรา ส่วนประเมินค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert Scale) จำนวน 187 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 หมวด คือ หมวดความรู้ในเนื้อหาวิชาแต่ละกลุ่มประสบการณ์และความรู้ทางวิชาชีพครู, หมวดทักษะด้านการ เรียนการสอน ทั้งทักษะทั่วไปที่จำเป็นสำหรับครูประถมศึกษา, ทักษะเฉพาะสำหรับแต่ละกลุ่มประสบการณ์ และหมวดคุณลักษณะและทัศนคติ เป็นคุณลักษณะทั่วไปและทัศนคติต่อการสอนในระดับประถมศึกษา

การดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณบดีคณะบัณฑิตรวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึง ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ และ ขอความร่วมมือในการวิจัย
2. ขอนหนังสือจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย ถึง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอ และขอนหนังสือจากหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเชียงราย ถึง ศึกษาธิการอำเภอที่มีโรงเรียนราษฎร์ และถึงหัวหน้าฝ่ายการศึกษาเทศบาลเมืองเชียงรายสำหรับโรงเรียนเทศบาล ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการแจกแบบสำรวจ ในวันประชุมครูใหญ่ประจำเดือนมกราคม 2525 โดยผู้วิจัยนำแบบสำรวจและหนังสือขอความร่วมมือไปพบหัวหน้าหน่วยงานดังกล่าว ทุกอำเภอด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บแบบสำรวจที่อำเภอและกิ่งอำเภอด้วยตนเอง ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของครูผู้ตอบแบบสำรวจ ด้วยคาร์ยอละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินสมรรถภาพตนเองของครูผู้ตอบแบบสำรวจ โดยแยกกลุ่มประสบการณ์ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ด้วยคาร์ยอละ คาคะแนนเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความเพียงพอ และไม่เพียงพอของสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงรายด้วยคาร์ยอละเป็นหลัก ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสำรวจ
  - ก. เพศ ผู้ตอบแบบสำรวจเป็นหญิงมากกว่าชาย
  - ข. อายุ ผู้ตอบแบบสำรวจมีอายุระหว่าง 18 - 25 ปี มากกว่าระดับอื่น ๆ
  - ค. วุฒิทางการศึกษา ผู้ตอบแบบสำรวจมีวุฒิ ป.กศ. ชั้นสูงหรือเทียบเท่ามากกว่าวุฒิอื่น ๆ
  - ง. อายุราชการ ผู้ตอบแบบสำรวจมีอายุราชการระหว่าง 1 - 5 ปี มากกว่าระดับอื่น ๆ รองลงมาจะมีอายุราชการตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

2. การประเมินสมรรถภาพของครูผู้ตอบแบบสำรวจในแต่ละหมวด พอสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 12 จำนวนความเพียงพอ ไม่เพียงพอ และไม่แน่ใจของสมรรถภาพที่ได้จากการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย เกี่ยวกับ ความรู้ ทักษะ คุณลักษณะ และทัศนคติในการสอน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

สมรรถภาพที่วิเคราะห์ได้จากหลักสูตร	จำนวนสมรรถภาพทั้งหมด	เพียงพอ	ไม่แน่ใจ	ไม่เพียงพอ
(ก) สมรรถภาพด้านความรู้				
1. ความรู้ในเนื้อหาแต่ละกลุ่มประสบการณ์				
1.1 กลุ่มทักษะ	19	8	7	4
1.2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	13	3	5	5
1.3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	20	1	6	13
1.4 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	17	1	4	12
2. ความรู้ทางวิชาชีพครู	7	-	6	1
(ข) สมรรถภาพด้านทักษะ				
1. ทักษะทั่วไปที่จำเป็นสำหรับครูประจำชั้น	35	7	25	3

ตารางที่ 12. (ต่อ)

สมรรถภาพที่วิเคราะห์ได้จากหลักสูตร	จำนวนสมรรถภาพทั้งหมด	เพียงพอ	ไม่แน่ใจ	ไม่เพียงพอ
2. ทักษะเฉพาะในแต่ละกลุ่มประสบการณ์				
2.1 กลุ่มทักษะ	10	3	6	1
2.2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	11	2	3	6
2.3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	15	-	6	9
2.4 กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	8	1	5	2
(ค) สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติ				
1. คุณลักษณะทั่วไป	20	16	4	-
2. ทัศนคติทั่วไป	12	11	1	-
รวมทั้งสิ้น	187	53	78	56
ร้อยละ	100	28.34	41.71	29.95

จากตารางที่ 12 จะเห็นได้ว่า สมรรถภาพทั้งหมด 187 ข้อ ครูรับรู้ว่าคุณเองมีสมรรถภาพเพียงพอ 53 ข้อคิดเป็นร้อยละ 28.34 ไม่แน่ใจว่าจะมีสมรรถภาพเพียงพอ 78 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 41.71 และรับรู้ว่าคุณเองไม่มีสมรรถภาพเพียงพอ 56 ข้อคิดเป็นร้อยละ 29.95 ของจำนวนสมรรถภาพทั้งหมด

ดังนั้น ผลการวิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่า สมรรถภาพของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ไม่สอดคล้องกับสมรรถภาพที่คาดหวังตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จึงไม่ตรงกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ กล่าวคือ ครูรับรู้ว่าคุณเองมีสมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติเพียงพอ แต่ยังไม่สมรรถภาพด้าน ความรู้ และ ทักษะ เพียงพอที่จะสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กระทำกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของมวลประชากร ซึ่งเป็นครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2524 ทั้งนี้การอภิปรายผลของการวิจัยจึงมีขอบเขตเฉพาะมวลประชากรที่เป็นครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด , เทศบาล และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เท่านั้น

จากผลของการวิเคราะห์ พบว่า

(ก) สมรรถภาพด้านความรู้ ในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย มีสมรรถภาพที่ไม่เพียงพอถึง 35 ข้อจากจำนวนทั้งหมด 76 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 46.05 ความรู้ที่ไม่เพียงพอแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย มีรายละเอียด ดังนี้

1. กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้

1.1 ความรู้ทางคณิตศาสตร์ ไม่เพียงพอในเรื่อง สมการ (ชั้นเดียวและสองชั้น) , เมทริกซ์ และ เซท

1.2 ความรู้ทางภาษาไทย ไม่เพียงพอในเรื่อง หลักการเขียนเรียงคำ เรียงความ จกหมาย ย่อความ การเขียนคำสัมผัส คล้องจอง สำนวนภาษา นิทาน คติธรรม คำประพันธ์ การเขียนแผนที่แผนผัง คำเชิญชวน โฆษณา ข้อความในโทรเลข บันทึกประจำวัน บทความ คติพจน์ และคำขวัญ

2. ความรู้กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่เพียงพอในเรื่อง ระบบสุริยะ ดวงดาว สภาพของอวกาศ การเดินทางไปสู่อวกาศ, ความร้อน แสง เสียง แรง แม่เหล็ก ไฟฟ้า สาร การเปลี่ยนแปลงของสารเคมี ยาปราบศัตรูพืช การถนอมอาหาร , ลักษณะอาชีพ สหกรณ์ การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การค้าขาย กฎหมายเกี่ยวกับอาชีพ , จำนวนและการเปลี่ยนแปลงประชากร ปัญหาการเพิ่มประชากร , ประเทศในกลุ่มอาเซียน ประเทศในทวีปเอเชีย.

3. ความรู้กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ไม่เพียงพอถึง 13 ข้อจากจำนวนทั้งหมด 20 ข้อ แยกได้ดังนี้

3.1 ความรู้ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย ไม่เพียงพอในเรื่อง กิจกรรม เน้นความสนใจเกี่ยวกับสถานที่และอาชีพของชุมชน เช่นการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ ชมสถานที่ต่าง ๆ ของท้องถิ่น จัดเชิญบุคคลในอาชีพต่าง ๆ มาสนทนากับนักเรียน , กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางศิลปะและวัฒนธรรม เช่นการจัดไปศึกษานอกสถานที่ การสะสมสิ่งของต่าง ๆ และจัดงานศิลปหัตถกรรมของโรงเรียน , กิจกรรมเน้นพัฒนาการทางจริยธรรมและชมธรรมนิยมประเพณี เช่นการจัดให้นักเรียนไปฟังเทศน์ ถักบาตร เวียนเทียน สรงน้ำพระพุทธรูป การจัดสัปดาห์ส่งเสริมจริยธรรม

3.2 ความรู้ทางศิลปศึกษา ไม่เพียงพอในเรื่อง งานสาน ดัก ทอ , งานจัดออกแบบและสร้างสรรค์จำพวกวัสดุต่าง ๆ , ความรู้ในการประเมินผลงานทางด้านศิลปะ , การพิมพ์ , การปั้น การวาดภาพระบายสี

3.3 ความรู้ทางพลศึกษาและดนตรีนาฏศิลป์ ไม่เพียงพอในเรื่อง ยิมนาสติกขั้นพื้นฐาน ความรู้ทางดนตรีและนาฏศิลป์ , ความรู้ในการทดสอบทางพลศึกษา , การเล่นแบบผลัด การเล่นโลกโยน

4. ความรู้กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ไม่เพียงพอถึง 12 ข้อ จากจำนวนทั้งหมด 17 ข้อ แยกได้ดังนี้

4.1 ความรู้เกี่ยวกับงานบ้าน ไม่เพียงพอในเรื่อง งานเลี้ยงดูเด็ก การอุ้มและอาบน้ำเด็ก การให้อาหารและการเลี้ยงดู

4.2 ความรู้เกี่ยวกับงานเกษตร ไม่เพียงพอในเรื่อง การเก็บเกี่ยวและการรักษาพืชผลให้คงสภาพดี , เครื่องมือเกษตรประเภทต่าง ๆ วิธีใช้และการดูแลรักษาซ่อมแซม , อาหารพืชปุ๋ยอินทรีย์และอนินทรีย์

4.3 ความรู้เกี่ยวกับงานประดิษฐ์และงานช่าง ไม่เพียงพอในเรื่อง งานสานที่ใช้ใบลาน ใบมะพร้าว ใบตอง กระดาษ การสานลายขัด ลายสองลายสาม , งานแกะสลักวัสดุอ่อน เช่นสับ ณะระกอบ ชิง มัน หยวก, งานจักดอกไม้ , งานดักร้อย เช่นดักโครเซทติคริมผ้า เข็มหน้า ดักจากวัสดุต่าง ๆ ร้อยอุษะ ดอกไม้ ลูกปัด , งานเย็บปัก เช่นเย็บผ้า เย็บตะเข็บผ้าต่าง ๆ ถ้วยมือ ปักแบบต่าง ๆ , งานใบตอง เช่นเย็บกระทง ห่อขนม , งานประดิษฐ์เบื้องต้นเกี่ยวกับของเล่นของใช้ ของตกแต่ง ของประดับ

5. ความรู้ทางวิชาชีพครู ไม่เพียงพอในเรื่อง ความรู้ปรัชญาการศึกษา แผนการศึกษาชาติ และหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

โดยสรุปแล้ว สมรรถภาพด้านความรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่ ไม่เพียงพอที่จะสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้

(ข) สมรรถภาพด้านทักษะในการเรียนการสอน ไม่เพียงพอ 18 ข้อจากจำนวนทักษะทั้งสิ้น 79 ข้อ คิดเป็นร้อยละ 22.78 ทักษะที่ไม่เพียงพอในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย แยกได้ดังนี้

1. ทักษะทั่วไปที่จำเป็นสำหรับครูประถมศึกษา ไม่เพียงพอในเรื่อง การทำสังคมมิติ , ทักษะในการใช้เทคนิคการสอนอย่างเป็นระบบ ความลำดับขั้นของการสอนโต้แก่ การตั้งวัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลให้สอดคล้องกัน , การสร้างแบบฝึก โจทย์ปัญหา แบบสอบทั้งชนิดประจำหน่วยและสอบสรุปรวม

2. ทักษะทางคณิตศาสตร์ ไม่เพียงพอในเรื่อง วากภาพง่าย ๆ วากภาพสองมิติและสามมิติ

3. ทักษะกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ไม่เพียงพอในเรื่อง เชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม , ทักษะในการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ , ทักษะในการเขียนแผนภูมิ ภาพลายเส้น ระบายสี ประดิษฐ์ตัวอักษร ทำสมุดภาพ จัดป้ายนิเทศ จัดกะบะทราย ปั้นรูป สร้างหุ่นจำลองง่าย ๆ เชิดหุ่นประกอบ , ทักษะในการประดิษฐ์และซ่อมของใช้ ของเล่น , ทักษะในการทำการทดลอง , สอนให้ผู้เรียนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ โต้ว่าที่ ห้ามบันทึก รายงานและรายงานปากเปล่า

4. ทักษะกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ไม่เพียงพอ 9 ข้อ ใน 15 ข้อ แยกได้ดังนี้

4.1 ทักษะทางศิลปะ ไม่เพียงพอในเรื่อง สาน ถัก ทอ , พิมพ์ , จัดออกแบบ และสร้างสรรค์จากวัสดุต่าง ๆ , ปั้น

4.2 ทักษะทางพลศึกษา ไม่เพียงพอในเรื่อง ยิมนาสติกขั้นพื้นฐาน , การเล่นเกมผลัดและการ เล่นโลกไวน

4.3 ทักษะทางดนตรี - นาฏศิลป์ ไม่เพียงพอในเรื่อง เล่นเครื่องดนตรีบางประเภทได้ , แต่งเพลงและร้องเพลงง่าย ๆ เช่นให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลงไทย และเพลงนานาชาติบางเพลง คิดทำร้ายประกอบอารมณ์และความหมาย , ทักษะในการพูดโน้มน้าวจิตใจผู้เรียนให้เกิดความรักในดนตรีและนาฏศิลป์ไทย

5. ทักษะในการสอนการงานและพื้นฐานอาชีพ ไม่เพียงพอในเรื่อง คิดประดิษฐ์สิ่งใหม่ในลักษณะของการสร้างสรรค์ , สร้างแบบฟอร์มหรือตารางแสดงความก้าวหน้าในการทำงานของนักเรียนได้

โดยสรุปแล้ว ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย มีสมรรถภาพด้านทักษะยังไม่เพียงพอที่จะสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้

(ค) สมรรถภาพด้านคุณลักษณะและทัศนคติ โดยสรุปแล้ว ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ระบุว่าตนเองมีคุณลักษณะและทัศนคติที่ดีและเพียงพอต่อการสอนในระดับประถมศึกษา นอกจากทัศนคติต่อการสอนศิลปศึกษาในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ครูสอนยังไม่แน่ใจว่าจะมีทัศนคติที่ดีและเพียงพอ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของคณะที่ 1 ของโครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู ที่พบว่า “นิสิตนักศึกษาปีสุดท้ายของหลักสูตรการฝึกหัดครูส่วนใหญ่ ระบุว่าตนเองมีสมรรถภาพของครูในค่านคุณลักษณะและทัศนคติเพียงพอ แต่ยังไม่มียสมรรถภาพด้านความรู้และทักษะเพียงพอที่จะสอนนักเรียนให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ”¹

ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ซึ่งส่วนใหญ่มีวุฒิทางครู ป.กศ.ชั้นสูงหรือเทียบเท่าถึงร้อยละ 58.20 ถือได้ว่าเป็นผลผลิตของหลักสูตรการฝึกหัดครู แม้จะมีประสมการณ์ในการเป็นครูมาแล้วตั้งแต่ 1 - 5 ปี แต่ยังมีสมรรถภาพด้านความรู้ และทักษะไม่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากนัก จะเห็นได้จากกรวิจัยติดตามผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2518 - 2521 ที่สอนในระดับประถมศึกษา (ป. 1 - 2) ซึ่งคณะวิจัยคณะที่ 3 ของโครงการ

¹ โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู, รายงานการวิจัยคณะที่ 1 การศึกษาความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรการฝึกหัดครู กับ หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 [ม.ป.ท.], 2523, หน้าบทคัดย่อ.

ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูได้วิจัยไว้ พบว่า วิชาที่ครูรับว่าต้องชวนขยายเพิ่มเติมเพื่อการสอน ป. 1 - 2 ได้แก่ ศิลปสำหรับเด็ก คนตรีพื้นเมือง นิทานสำหรับเด็ก นาฏศิลป์ การสอนกลุ่มต่าง ๆ การสร้างแบบเรียนประถมและจริยศึกษา และยังพบว่า ความรู้ความสามารถในการสอนทักษะในวิธีสอน และ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในระดับปานกลาง แต่ค่านิยมสัมพันธและลักษณะของความเป็นครู อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ซึ่งก็สอดคล้องกับผลการวิจัยครั้งนี้เช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยครั้งนี้ เมื่อเรียงลำดับความไม่เพียงพอของสมรรถภาพด้านความรู้ และ ทักษะ โดยพิจารณาจากค่าร้อยละ ในตารางที่ 12 ตามกลุ่มประสบการณ์แล้ว ปรากฏผลเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ลำดับที่	ความรู้	ทักษะ
1	กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย	กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย
2	กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ	กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
3	กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต	ทักษะทั่วไปที่จำเป็นสำหรับครูประถมา
4	กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการ เรียนรู้	กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ
5	ความรู้ทางวิชาชีพครู	กลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการ เรียนรู้

จากลำดับความไม่เพียงพอของสมรรถภาพด้านความรู้ และ ทักษะ ของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย จะเห็นว่า สมรรถภาพในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย เป็นกลุ่มวิชาที่ครูขาดมากเป็นลำดับที่ 1 ทั้งความรู้ และ ทักษะ , ความรู้ในกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพไม่เพียงพอเป็นอันดับ 2 แต่พอมีทักษะอยู่มากในบางวิชา เช่นงานบ้าน งานเกษตร ส่วนความรู้ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตขาดเป็นอันดับ 3 แต่ยังขาดทักษะอยู่มากเป็นอันดับ 2 สำหรับกลุ่มทักษะถือว่าขาดทั้งความรู้และทักษะเพียงเล็กน้อย

¹ โครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู, รายงานการวิจัยคณะที่ 3 การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันฝึกหัดครู ปีการศึกษา 2518 - 2521 ที่สอนในระดับประถมศึกษา [ม.ป.ท.], 2523, หน้าบทคัดย่อ ง - ฉ.

จากการวิจัยโดยให้ครูไ้รับรูัสมรรถภาพตนเองนี้ ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงสมรรถภาพครู เพราะอย่างน้อยก็ทำให้ครูรู้ว่า ตนเองมีเกณฑ์หรือค้อยทางใ้มอง จะซ่อมหรือเสริมใ้ค้อย่างไร เพราะการปรับปรุงสมรรถภาพครูนั้น ละออ การุณยวนิช ไ้กล่าวไว้ว่า " ต้องให้เขาไ้รู้จักตัวเองเสียก่อน และยอมรับความจริงวาทนเองบกพรอง จึงจะปรับปรุงส่งเสริมได้ " ¹

จากการประชุมรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการของยูเนสโกในเอเชีย เมื่อ 22 - 29 เดือนพฤศจิกายน 2508 ไ้กล่าวถึงความสำคัญของคุณภาพครูว่า

คุณภาพของครู เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะ เป็นตัวกำหนดค้อตราการขยายทางค้ำนการศึกษา ทั้งทางค้ำนปริมาณและคุณภาพ การุณยวนิชกล่าว ออุปถัมภ์การสอน ยังไม่ทำให้เกิดความลาหลังทางค้ำนการศึกษาเท่าค้ำนการุณยวนิชที่เหมาะสม สดงานะของครู วุฒิ และประสพการณ์ของครู เป็นสิ่งสำคัญที่มีอิทธิพลค้อความค้ำนทางค้ำนการศึกษา ²

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายยังมีคุณภาพหรือสมรรถภาพค้ำนความรู้ และ ทักษะ ไม่สอดคล้องกับสมรรถภาพที่ค้ำนค้ำนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 คั้งนั้น ผู้เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย จึงต้องพยายามหาทางแก้ปัญหานี้ โดยการจัดซ่อมหรือเสริมสมรรถภาพครู ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับสมรรถภาพที่ค้ำนค้ำนของหลักสูตรค้อไป

ผู้วิจัยเห็นว่า การเสริมสมรรถภาพครูโดยการจัดการฝึกอบรมในหลาย ๆ วิธีการ จะเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายได้เป็นอย่างดี เพราะ " การฝึกอบรม (Training) หมายถึง การจักระบบการเรียนการสอน เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะและทัศนคติ ให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับงานที่บุคคลนั้นปฏิบัติในหน้าที่ที่รับผิดชอบ " ³

¹ ละออ การุณยวนิช, " การปรับปรุงสมรรถภาพของครูประจำการ, " ศูนย์ศึกษา 7 (มิถุนายน 2503), หน้า 16 - 25.

² Unesco, Conference on Ministers of Education and Ministers Responsible for Economics Planning of Member State in Asia, Prospective of Education in Asia (Bangkok : Unesco, 1965) pp. 107.

³ เฉลิม วรวิทย์, สกลไส อัครวิไลและสุภาศิริ อมาตยกุล, " เทคนิคการจัดการเรียนการสอนในการฝึกอบรม, " คู่มือการจัดการประชุมปฏิบัติการค้ำนการเรียนการสอน, ไพฑูรย์ สิ้นลารัตน์, บรรณาธิการ (กรุงเทพฯนคร : โรงพิมพ์พาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 63 - 67

ในการดำเนินการจัดการประชุมหรือจัดฝึกอบรมนั้น ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน¹ กล่าวไว้ว่า ผู้ดำเนินการจัดการประชุมหรือผู้ฝึกอบรมเป็นผู้ที่มีความสำคัญมากที่สุด นั่นคือ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานดำเนินไปได้ ซึ่งมักจะประกอบด้วย ผู้วางแผนการฝึกอบรม (Program Planner) , ผู้ดำเนินการฝึกอบรม (Program Manager) , ผู้สอนในโครงการ (Program Instructor) และ ผู้ประเมินโครงการฝึกอบรม (Program Evaluator)

จากฝ่ายต่าง ๆ ของการจัดการประชุมอบรมดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา ต่างก็มีบทบาท หน้าที่ และสามารถที่จะวางโครงการฝึกอบรมครูขึ้นได้ ไม่ว่าจะเป็นในระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มหรือระดับโรงเรียน เพราะทุกระดับต่างก็มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการรับผิดชอบอยู่แล้ว ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ครู วิชาการระดับกลุ่มและโรงเรียน ทั้งนี้โดยอาศัยผลงานการวิจัยต่าง ๆ เป็นปทัสถาน หรือ เป็นการสำรวจสภาพความต้องการก่อนจัดการฝึกอบรม ซึ่งในการเสนอโครงการต่อไปนี้ ถือว่าได้สำรวจความต้องการพื้นฐาน และทราบขอบพร้อมที่ควรแก้ไขแล้ว โครงการนี้เป็นโครงการกลาง ๆ ที่หน่วยงานการประถมศึกษาในระดับต่าง ๆ สามารถนำไปใช้หรือดัดแปลงใช้ได้ตามสภาพและความต้องการของตน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน, " บทบาทของผู้ฝึกอบรม," คู่มือการจัดการประชุมปฏิบัติการ
ด้านการเรียนการสอน (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524), หน้า 1 - 6.

โครงการฝึกอบรมเสริมสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษา
ด้านความรู้ และ ทักษะ ทานหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

หลักการและเหตุผล

จากผลการวิจัยเรื่อง " ความสอดคล้องระหว่างสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย กับ สมรรถภาพที่คาดหวังตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 " พบว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย มีสมรรถภาพด้านความรู้ และ ทักษะ ยังไม่เพียงพอที่จะสอนให้ไ้ผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ได้ในทุกกลุ่มประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และ กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ พบว่าครูยังขาดความรู้และทักษะในค่านี้นมาก แต่เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่า ครูเป็นตัวจักรสำคัญที่จะเกื้อหนุนให้การศึกษามบรรลุผลตามเป้าหมาย ถ้าครูบกพร่องไป แม้ว่าองค์ประกอบอื่น ๆ จะดีสักเพียงใดก็ตาม การจัดการศึกษาก็ล้มเหลวอย่างแน่นอน หน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเชียงราย ใ้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดการอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพ และ เพื่อพัฒนาบุคลากรโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างจริงจัง
2. เพื่อเสนอแนะความรู้ และ การฝึกปฏิบัติ เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาที่ครูยังขาดสมรรถภาพอยู่ ให้ดีขึ้น
3. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ และ ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 ระหว่างผู้เข้าอบรมด้วยกัน, วิทยากรและผู้เกี่ยวข้อง

เป้าหมาย

จำนวน อบรมครูสอนชั้นประถมศึกษาจำนวน 1,284 คนจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย, เทศบาล และโรงเรียนราษฎร์จำนวน 642 โรงเรียน

ด้านคุณภาพ ครูที่เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ แนวคิด ทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 และนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิธีดำเนินการอบรม

1. ใช้วิธีการแบบอยู่ค่ายพักแรมของลูกเสือ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมและวิทยากรได้ มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และเป็นการฝึกกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์โดยการปฏิบัติจริง
2. ใช้วิธีแบ่งคณะวิทยากรเป็น 5 ทีมตามคุณสมบัติ คือ ทีมทักษะคณิตศาสตร์, ทีมทักษะ ภาษาไทย, ทีมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต, ทีมสร้างเสริมลักษณะนิสัย และ ทีมการงานและพื้นฐานอาชีพ และแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการอบรมเป็น 4 กลุ่ม
3. การอบรมแต่ละวันจะมีการหมุนเวียนกลุ่ม โดยจัดห้องประชุมอบรมตามกลุ่มวิชา 5 ห้อง แต่ละห้องมีทีมวิทยากรรับผิดชอบในกลุ่มวิชาของตนประจำอยู่ แล้วให้ผู้เข้าอบรมแต่ละกลุ่มเวียนไปหา วิทยากรเอง ตามกำหนดการหรือตารางอบรม
4. จัดการประชุมผู้ดำเนินการประชุมอบรมทุกฝ่าย ล่วงหน้าอย่างน้อย 3 - 5 สัปดาห์ เพื่อชี้แจงรายละเอียดวิธีดำเนินการประชุมและมอบหมายภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ ตลอดจนการเตรียม สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น เอกสาร งบประมาณ การแจ้งโครงการอบรมไปยังอำเภอและ โรงเรียน ฯลฯ เป็นต้น
5. ในการประชุมอบรมใช้เทคนิค การบรรยาย การอภิปราย การแบ่งกลุ่มฝึกกิจกรรมและ กลุ่มสัมพันธ์ การสาธิต การเสนอข้อซักถามปัญหาในกลุ่มย่อยและที่ประชุมใหญ่
6. ในแต่ละวันหลังจากเสร็จสิ้นการอบรม จะมีการประชุมคณะวิทยากร เพื่อประเมินผล โดยพิจารณาจากการดำเนินงานของทุกฝ่าย และ จากการประเมินผลประจำวันของผู้เข้าอบรม

ระยะเวลาการอบรม

ใช้ช่วงเวลาที่โรงเรียนปิดภาคเรียน หรือก่อนเปิดเรียนในภาคการศึกษาใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้เสียเวลาเรียนของนักเรียน ระหว่างวันที่....เดือน.....พ.ศ.....ถึงวันที่...เดือน.....พ.ศ.... รวม 4 วัน.

วิทยากร

1. คีตขานีเทศก์จังหวัดเชียงราย
2. อาจารย์จากวิทยาลัยครูเชียงราย
3. วิทยากรพิเศษอื่น ๆ ที่เห็นสมควร

ผู้เข้ารับการอบรม

ได้แก่ครูโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย 625 โรงเรียน , โรงเรียนเทศบาล 5 โรงเรียน และโรงเรียนราษฎร์ 12 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 642 โรงเรียน โดยให้ส่งเข้าอบรมโรงเรียนละ 2 คน เพื่อว่าเมื่อกลับมาจากการอบรมแล้วครูแต่ละโรงเรียนจะได้อบรมนักเรียนหรือในการถ่ายทอด และนำสิ่งที่ได้รับจากการอบรมไปใช้ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนและกลุ่มโรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ให้พิจารณาครูวิชาการกลุ่มและโรงเรียนเป็นอันดับแรก เพราะจะเป็นผู้ที่ต้องทำหน้าที่นี้เทศภายในกลุ่มและโรงเรียน คอยช่วยเหลือและวางแผนร่วมกับกลุ่มและโรงเรียนในการแก้ปัญหาทางวิชาการ ที่เหลือออกนั้นเป็นครูสอนชั้นประถมศึกษาที่ครูใหญ่พิจารณาเห็นสมควรเข้ารับการอบรมเพื่อเสริมสมรรถภาพ รวมจำนวนผู้เข้าอบรมทั้งสิ้น 1,284 คน

สถานที่

ให้แต่ละอำเภอที่เป็นจตุรรมเป็นผู้กำหนด โดยคำนึงถึงความสะดวกในการกินอยู่ของสมาชิก และพิจารณาความเพียงพอของสถานที่จัดการฝึกอบรม และการกำหนดจตุรรมแต่ละหน่วยอบรมนี้ถือสภาพภูมิศาสตร์และการคมนาคมเป็นหลัก อำเภอใดใกล้เคียงกันและการคมนาคมสะดวก ก็ให้รวมเป็นหนึ่งหน่วยอบรม จะได้หน่วยอบรม 7 หน่วย คือ

หน่วยที่ 1 อำเภอเมืองเชียงราย (มีโรงเรียนเทศบาลและโรงเรียนราษฎร์สมทบ) จำนวนโรงเรียน 113 โรงเรียน รวมผู้เข้าอบรม 226 คน

หน่วยที่ 2 อำเภอพาน (มีอำเภอป่าแดดและโรงเรียนราษฎร์สมทบ) จำนวนโรงเรียน 117 โรงเรียน รวมผู้เข้าอบรม 234 คน

หน่วยที่ 3 อำเภอแม่จัน (มีโรงเรียนราษฎร์สมทบ) จำนวนโรงเรียน 83 โรงเรียน รวมจำนวนผู้เข้าอบรม 166 คน

- หน่วยที่ 4 อำเภอแม่สาย (มีอำเภอเชียงแสน และโรงเรียนราษฎร์สมทบ) จำนวนโรงเรียน
76 โรงเรียน รวมจำนวนผู้เข้าอบรม 152 คน
- หน่วยที่ 5 อำเภอเวียงป่าเป้า (มีอำเภอแม่สรวยและโรงเรียนราษฎร์สมทบ) จำนวน
โรงเรียน 76 โรงเรียน รวมจำนวนผู้เข้าอบรม 152 คน
- หน่วยที่ 6 อำเภอเทิง (มีอำเภอเชียงของและโรงเรียนราษฎร์สมทบ) จำนวนโรงเรียน
112 โรงเรียน รวมจำนวนผู้เข้าอบรม 224 คน
- หน่วยที่ 7 อำเภอเวียงชัย (มีกิ่งอำเภอพญาเม็งรายสมทบ) จำนวนโรงเรียน 65 โรงเรียน
รวมจำนวนผู้เข้าอบรม 130 คน

งบประมาณ

ใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากจังหวัด ซึ่งจัดสรรให้อำเภอดำเนินการพัฒนาการศึกษา
ในอำเภอเป็นประจำทุกปีตามแผนพัฒนาการศึกษาของจังหวัด และใช้เงินกลุ่มโรงเรียนซึ่งแต่ละกลุ่ม
จะมีเงินสวัสดิการของกลุ่มไว้สำหรับใช้จ่ายในกิจกรรมพิเศษของกลุ่มสมทบ จะใช้จ่ายเงินแต่ละหน่วย
อบรมประมาณ 40,000 บาท โดยแยกเป็น

1. ค่าใช้สอย เป็นค่าเบี้ยเลี้ยง พาหนะของผู้เข้าอบรมสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัด ประมาณ 37,500 บาท

2. ค่าวัสดุ ประมาณ 2,500 บาท

ทั้งนี้ขอทูลเกล้าฯ ถวายทั้งสองรายการ สำหรับครูโรงเรียนราษฎร์และเทศบาล, วิทยากร

ใช้เงินต้นสังกัด

การประเมินผล

1. สังเกตพฤติกรรมและความสนใจของผู้เข้าอบรม
2. การทดสอบก่อนและหลังการอบรม
3. การตอบแบบสอบถามประเมินผลโครงการ
4. การติดตามผล หลังจากเสร็จสิ้นการอบรมระยะหนึ่ง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าอบรมได้รับการฝึกให้มีทักษะ และ ได้รับความรู้ที่จำเป็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร และสามารถนำไปใช้ได้
2. ผู้เข้าอบรมและวิทยากรได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ อันอาจนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอน และ ปรับปรุงสมรรถภาพในการเป็นครูของตนได้

ผู้รับผิดชอบ

หน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดเชียงราย

หัวข้อและขอบเขตของการอบรม

(ก) ความรู้ทั่วไป

1. กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อฝึกให้เป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี และ ฝึกการทำงานร่วมกันโดยใช้ระบบกลุ่ม
2. ปรัชญาการศึกษา แผนการศึกษาชาติ และหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521

(ข) กลุ่มทักษะ

1. ความรู้เรื่องเซต เมตริกซ์ สมการชั้นเดียวและสองชั้น
2. หลักการเขียนเรียงคำ เรียงความ ย่อความ การกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ จกหมาย

(ค) กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต

1. ลักษณะอาชีพ การสหกรณ์ กฎหมายเกี่ยวกับอาชีพ การค้าขาย การบริโภคนิยม
2. ความรู้ทางวิชาวิทยาศาสตร์
3. ประชากรศึกษา
4. ประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียน ประเทศในทวีปเอเชีย

(ง) กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย

1. การจัดกิจกรรมเน้นพัฒนาการทางศิลปวัฒนธรรม จริยธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่
2. ความรู้ทางศิลปศึกษา , พลศึกษา , ดนตรีและนาฏศิลป์เบื้องต้น

(จ) กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ

1. งานเลี้ยงดูเด็ก
2. งานเกษตร
3. งานประณีตศิลป์และงานช่าง

ในแต่ละหัวข้อจะครอบคลุมรายละเอียดตามหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 และข้อค้นพบจากผลการวิจัยที่แสดงว่า ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย ยังขาดสมรรถภาพในเรื่องนั้น ๆ

วิธีการอบรม จะใช้แนวทาง ดังนี้

1. ประมุขทิศทางการวิชาการเกี่ยวกับเทคนิควิธีการอบรมแนวใหม่แก่ผู้เข้ารับการอบรมทั้งหมด
2. ในแต่ละกลุ่มวิชาวิทยากรเสนอ เทคนิคและทักษะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น

ตัวอย่าง

3. กำหนดวิธีการ และข้อตกลงในการฝึกปฏิบัติงานของผู้เข้ารับการอบรม
4. ให้ผู้เข้ารับการอบรมแบ่งเป็นกลุ่มย่อยช่วยกันวางแผน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บางเรื่องตามที่เลือก

5. ผู้เข้ารับการอบรมสร้างสื่อการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรม
6. แสดงผลงานด้วยกิจกรรม ของกลุ่มย่อย
7. วิทยากรประจำกลุ่มวิชา สรุป เสนอข้อคิด และตอบข้อซักถาม

การเตรียมการประชุม

ใช้ขั้นตอนของ สมคิด แก้วสนธิ และ สุนันท์ ปัทมาคม¹ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

" วิเคราะห์ข้อมูล, จัดเตรียมโครงการและหลักสูตร (จัดสรรเวลาให้แก่แต่ละหัวข้ออย่างเหมาะสม) กำหนดวิธีการประชุม, กำหนดผู้เข้าร่วมประชุม, ประชาสัมพันธ์การประชุม, เตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก เอกสาร งบประมาณ, เตรียมการประเมินผลการประชุมและประเมินผลโครงการ"

¹ สมคิด แก้วสนธิ และ สุนันท์ ปัทมาคม, " การเตรียมการประชุม," คู่มือการจัดประชุมปฏิบัติการด้านการเรียนการสอน, หน้า 40 - 55.

กำหนดการวันก่อนวันเปิดการอบรม

13.00 - 16.30 น.

ผู้เข้าอบรมรายงานตัว ลงทะเบียน รับเอกสาร เข้าที่พัก

19.00 - 21.00 น.

ปฐมนิเทศทั่วไป กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ แบ่งกลุ่มและนัดหมาย

วันที่ 1 ของการอบรม

8.30 - 9.00 น.

พิธีเปิดการอบรม

9.00 - 9.45 น.

ทดสอบก่อนการฝึกอบรม

10.00 - 11.30 น.

ปฐมนิเทศทางวิชาการ

11.30 - 12.00 น.

ชี้แจงวิธีการฝึกอบรมโดยการเวียนกลุ่ม

13.00 - 16.30 น.

เข้ากลุ่มตามตารางอบรม

16.30 - 16.40 น.

ประเมินผลประจำวัน

19.00 - 21.00 น.

กิจกรรมวิชาการและนัดหมาย

วันที่ 2 และ 3 ของการอบรม

8.30 - 12.00 น.

เข้ากลุ่มตามตารางอบรม

13.00 - 16.30 น.

เข้ากลุ่มตามตารางอบรม

16.30 - 16.40 น.

ประเมินผลประจำวัน

19.00 - 21.00 น.

กิจกรรมวิชาการและนัดหมาย

วันที่ 4 ของการอบรม

8.30 - 9.15 น.

ทดสอบหลังการอบรม

9.15 - 9.45 น.

ประเมินผลโครงการ

10.00 - 11.00 น.

ซักถามและตอบปัญหาค้างใจ

11.00 - 12.00 น.

แจ้งผลการอบรม และพิธีปิดการอบรม

ตารางการอบรมเสริมสมรรถภาพครูโรงเรียนประถมศึกษา
จังหวัดเชียงราย

วัน	เวลา	8.30-9.00	9.00-10.00	10.00-11.00	11.00-12.00		13.00-16.30		19.00 - 21.00	
ก่อนวันอบรม 1 วัน		ระหว่างเดินทาง มาเข้ารับการอบรม						รายงานตัว รับเอกสาร	16.30 - 16.40 ประเมินผลประจำวัน	ปฐมนิเทศ, กิจกรรมกลุ่ม สัมพันธ์, แยกกลุ่มและ นัดหมาย
วันที่ 1 ของ การอบรม	พิธีเปิด การอบรม	ทศสอบ ก่อนการอบรม	พัก	ปฐมนิเทศทาง วิชาการ	ชี้แจง วิธีการ เว็บบอร์ด	ที่รับประทานอาหารกลางวัน	กลุ่ม 1 คณิต, กลุ่ม 2 ไทย กลุ่ม 3 สลน., กลุ่ม 4 สปช.	กิจกรรมวิชาการ และนัดหมาย		
วันที่ 2 ของ การอบรม	กลุ่ม 1 ไทย กลุ่ม 3 สปช.			กลุ่ม 2 สลน. กลุ่ม 4 กพอ.			กลุ่ม 1 สลน., กลุ่ม 2 สปช. กลุ่ม 3 กพอ., กลุ่ม 4 คณิต	กิจกรรมวิชาการ และนัดหมาย		
วันที่ 3 ของ การอบรม	กลุ่ม 1 สปช. กลุ่ม 3 คณิต			กลุ่ม 2 กพอ. กลุ่ม 4 ไทย			กลุ่ม 1 กพอ., กลุ่ม 2 คณิต กลุ่ม 3 ไทย, กลุ่ม 4 สลน.	กิจกรรมวิชาการ และนัดหมาย		
วันที่ 4 ของ การอบรม	ทศสอบหลัง การอบรม	ประเมินผล โครงการ	พัก	ซักถามปัญหาและ ตอบปัญหาค้างใจ	แจ้งผลการอบรม และ พิธีปิดการอบรม			เดินทางกลับ		

สลน. สร้างเสริมลักษณะนิสัย / สปช. สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต / กพอ. การงานและพื้นฐานอาชีพ

ข้อเสนอแนะ

นอกจากการแก้ปัญหาจากผลการวิจัยครั้งนี้ ด้วยการจัดทำคู่มือรวมครูดังกล่าวแล้ว ถ้าพิจารณาข้อคิดเห็นของการประเมินสมรรถภาพตนเองของครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงราย จากแบบสำรวจในการวิจัยครั้งนี้ อาจให้ข้อเสนอแนะได้อีก ดังนี้

1. จากประสบการณ์ในการออกเก็บข้อมูลของผู้วิจัย ปรากฏว่าครูผู้ตอบแบบสำรวจเห็นว่าแบบสำรวจมีจำนวนข้อ และรายละเอียดต่าง ๆ มากเกินไป ทำให้เกิดความล่าช้าในการตอบ ซึ่งอาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไปได้ ผู้วิจัยเห็นว่า ควรจะปรับปรุงแบบสำรวจให้มีจำนวนน้อยข้อลง โดยหลอมรวมเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มประสบการณ์ให้สั้นกระชับรัดกุม แต่ได้เนื้อหาครอบคลุมตามที่วิเคราะห์ได้จากหลักสูตร
2. จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยเป็นกลุ่มที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายขาดมากที่สุด ควรที่จะพัฒนาบุคลากรในค่านี้นับเป็นอันดับแรก โดยใช้เทคนิคการพัฒนาที่ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ แนะนำไว้ว่า
 การพัฒนาการเรียนการสอน อาจใช้วิธีการจัดการอบรมเสริมสมรรถภาพแบบประชุมปฏิบัติการ (Work shop) การให้คำปรึกษา (Consultation) รวมทั้งการให้การปรึกษาโรคสอน (Clinic to the Improvement of Teaching) หรือการเผยแพร่ข่าวสาร ซึ่งกิจกรรมนี้ถือว่า ความร่าเริงไปสู่ความเข้าใจ ความเข้าใจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง การให้ข่าวสารความรู้ในเรื่องของการเรียนการสอน และเนื้อหาสาระนี้ จะช่วยให้ครูเข้าใจดีขึ้น อาจจัดทำเป็นคู่มือ แบบปลิว เอกสาร จุลสาร ฯลฯ ก็ได้¹
3. ความรู้และทักษะที่ครูโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงรายขาดสมรรถภาพถึง 56 ข้อ ในทุกกลุ่มวิชานั้น ควรได้รับการเอาใจใส่เป็นพิเศษจากผู้บริหารการศึกษา ผู้นิเทศการศึกษา และบุคลากร ในอันที่จะเสริมหลักสูตรในการอบรมครูประจำการ การผลิตครูและการนิเทศ
4. ควรจะมีการศึกษาต่อไปถึงสาเหตุที่ครูยอมรับตนเองว่า มีสมรรถภาพในด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ นั้นมาจากสาเหตุใด มีปัจจัยหรืออุปสรรคอะไรที่ทำให้ครูมีสมรรถภาพแตกต่างกัน เพื่อจะแก้ไขให้ตรงจุดมากยิ่งขึ้น
5. ควรจะศึกษาและสำรวจคุณลักษณะของครูที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์หลักสูตรในวงการครูผู้สอนระดับอื่นบ้าง เช่นมัธยมศึกษา อาชีวศึกษา เป็นต้น.

¹ ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, " การพัฒนาการเรียนการสอน, " คู่มือการจัดการประชุมปฏิบัติการ ด้านการเรียนการสอน , หน้า 20 - 26.